

نسخه سی هبروده ۱۰ غروشدر .
سنه لکی پوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنبی ملکاتر ایچین ۵ دولار) .

آبونه واعلان ایشلری ایچین آنقره مرکوزیه
ویا استانبول شعبه سنه مراجعت ایندیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرکوزیدر .

حیات

حیات، دأما میانه... دنیایه راهها یوق حیات قاتالم!...
- نیجه -

مدیری : محمد امین
آنقره ده استانبول جاده سنده آنقره
اداره خانه : معارف امینلکی یانده کی داتره

استانبول بوروسی :
استانبولده ، باب عالی جاده سنده رسمی پرشنبه
اداره . مانعسی داخنده کی داتره
تلفون : ۳۶۰۷

۱ نجی جلد

آنقره ، ۲ کانون اول ، ۱۹۲۶

صافی : ۱

کنجلك امتياز واصلتى شدتله ياشامقله برابر فضيلتلى ديكر چاغلرده سريت ايتديرمكه آلدن كلديكى قادارجهد ايتك بولزومك شعورينه صاحب اولمق ايله هم كندى شخصيتى كوزلشديره جك ، همده اجتماعى سويه يي يوكسلتمكه چالشمش اولاجىز .

مليتچىلك و علملر

دردسن : ۱۲ ايكنچى قشرين ۱۹۲۶

بز ، « ملتچىلك » ي عمومى حياتك فعال بر « واقعه سى » اولارق مطالعه ايتك ايسته ديكمز وقت تدقيق ساحه مزك كيتدجكه كنيشله ديكى كورورز . چونكه : ملتچىلك تلقيسى حاضرايان ، اوكا شعورمزده معين بر « ماهيت » ويره ن عامللر ؛ جوق مختلقدر . بو عامللى تثبيت ايده بيلمك ايجون تاريخ صفهلرينك فلسفى بر صورتده مناقشه سى كافى ده كيلدر . ملتچىلك ؛ مادامك : مودهرن جمعيتك فعال واقهلرندن بيردر ، اوحالده بز ، مودهرن جمعيت حاضرايان جريانلرله تماسكلك مجبوريتنده يز . بز ، مودهرن جمعيت ، ديديكمز وقت ، بونك اورتا زمان (قرون وسطى) جمعيتدن هر حالده جوق باشقا برشى اولديغى آكلارز . اورتا زمانك كنديسنه كوره بر دنيا تلقيسى ، اداره تشكىلاتى ، حقوق ، اقتصادياتى ، علمى واردى . مودهرن جمعيتده بز بو خصوصيته تصادف ايتيورز . بز ، شيمدى بوس بوتون يكي بر مسأله قارشيسنده قاليورز ؛ او حالده مودهرن جمعيت ناصل تشكىل ايتدى ؟ مودهرن جمعيت مفهومي ، بزده واقهلر بوتون علملرك ساحه سنده اوزانان كنيش بر معنوى دنياك خيالى اويانديرر . او وقت بز هرشيدن اول اسكى جمعيتك حياتنده بونوك بر رول اوينايان مادى حيات ، مبادل محيطنى كوزمرك اوكنه كتيررز : كويلرك كندى كنديه بر اقتصاد محيطى واردر . بو محيطك براز صوكرا دها زياده كنيشله يرك شهر اقتصادياتى وجوده كتيرديكنه شاهد اولورز . يوللر ، نقلات واسطه لرى صوك درجه ده ابتدائيدر . سياسى بر هياتنه ، بر دولته منسوب فردلر آراسنده عمومى بر تماس خاطره كلهز . فاقاط اقتصادى حيات ؛ كويدن شهره ، شهردن دها كنيش ساحه لره اوزانيركن يكي وضعيتلر كنديسى حس ايتديرميه باشلامشدر . مبادل حياتى تنظيم ايده ن اصوللر عموميله شمش ، محلى ذهنيك افق اهميتلى صورتده كنيشله مشدر . بز ، بيلورزكه : اورتا زمانك سياسى تشكىللى ؛ « فة ثودال » تشكىلردى . اقتصادى حياتك انكشافى ؛ بو فة ثودال تشكىلر آراسنده كى مناسبتره بوس بوتون يكي اقتصادى ضرورتلر علاوه ايتدى . بز شيمدى كوروروزكه : ملتچىلك تدقيق ايده ركن اورتا زمان اقتصادياتيله ، اقتصاديات تاريخيله ، فة ثودال تشكىلرك حقوقى انكشافيله تماسكلك مجبوريتنده يز .

حاجت ؛ بر آرزو كرا سزده ديدكلمز كه جكسكز . همده بو سوزلر اوليه قطعى برادا ، آجى بر صرحت واستخفاف وانصافىز بر كلييك تبسميله سويله نيركه يارالاعمق قابل دكلدر . عيى آداملر بعضا كندى كنجلكلى ايله ده آلاى ايدرلر كه بوندن دها ياس ويريجى بر شى اولماز . بو عتابلره اكثريا جواب ويرمه يه جك بر حالده بولونان كنجلر بالطبع بو عبوس چهره لر بو تهكملى سوزلر قارشيسنده تا ايجلرندن وورولورلر . نرده قالدى كه كنجلك جهد وتهالكلرينك زمان ايله غائب اولاجنى بر حقيقت ايسه بومسعود وموقت سعادتلره احتياط سزجه تسليم نفس ايتك بر ضرورت اولمازى ؟

ايشته بونك ايجوندر كه كنجلك استقباله كنديليرنى بلكلر حالى بيلمه لرى و بالتيجه بوكا قارشى اولدن انتقادى بر تدافع ايله تهيج ايتهلر لازمدر . كنجلر ، كنجلك حسيكلكك طبيعتيله غائب اولغه و يا آزالغه تايل ايتديكى وانسانلردن باشقه مستقبليه كى احوال والجارلر كه بو وتيره يي تسهيل ايتديكى بيلميلدرلر . تاكه بو قيل اولدوروجى قوتلره قارشى بوتون جوانمردلكرنى وروحلرينك بوتون كوزل حمله لرنى صوك نقطه يه قادار ياشامه دن فدا ايتمسينلر . بالاخره تا تملدن دكيشه جكلرينه وبستون باشقه لاشه جكلرينه ماضينك مزيتلرنى قوزتارميه يي و بونلر استقبالك مزيتلرينه قاعنى دريندن حس ايتسينلر .

نهایت زمانمزده شعور سز ديه بيله جك بر طرزده پايلان وادعا ايتديكم غايه ايجون بوكون هان يكانه واسطه اولارق قوللانيلان كنج واورنه ياشيلرك برلكده كى اجتماعلرني آلدن كلديكى قادار صيقلاشديرلم . بو طرزده كى اجتماعلر ياشيلرك روحلردن كنجلكك افولنى تأخير ايده جك تأثيرى آره صره اولسون ياعمش اولاجقدر . انسانك كندندن دها كنج كيمسeler ياننده اوطوروب چالشمه سى كندى كنجلكنى واونده مندمج اولان ايده آلزى محافظه ايتك ايجون برنوع واسطه در . نيته كم بوندن دولاي دكليدر كه مكتبلرده ايده آلزيمه يچ بر زمان اكسيك دكلدر . پروفورلر ومعلملر بوراده روحلرني ، طلبه لرينك انسيباق ايده آلزملرى وتازه حياتلر يايلاه متاديا طاولامقده درلر .

نخبة

بزه قالميرسه كنجلكدن اعظمى بر حيات دولفونلفنى واجتماعى استفاده يي ايشته بوروى معادله لرله تأمين ايده جك سزى ظن ايتيورز . كنجلكك عالجىجاب وآتشين قوتلرني مستقبل شخصيتمه حلول ايتديرديكمز نسبتده كرك فردى و كرك اجتماعى حياتى يوكسلتمكه يارديم ايده جكز . بوتون اجتماعى مسئله لرك على اخلاق اولديغه كوره ايسه بوكونكى اجتماعى بحرانلره اخلاق نقطه نظرندن دوا اولاييله جك بر قدرت آرازنده موجوددر . يالكز بونى آشبرى درجه ده اونوتيورو هيچ تنسيق ايتيورز . دها كوتوسى اونك انحطاطنه ، بوزولسنة راضى اوليورز ؛ اوحالده كه آراز ياشلانقدن صوكرا آرتق كنجلك نجايتنك ايزلر ييله قالميور .

دكر بر قيمتى ونتيجه اعتباريله عظيم بر اهميتى واردر . بونك امكانندن شبهه ايدنلر شو بر قاچ معيندار واقعه يي خاطر لامليدرلر : معلومدر كه منورلر متادى مارسه لرسايه سنده مرهاهلك چاغنك ذهن بوموشاقلنى وبيلمك احتراضنى پك كوزل محافظه ايتيورلر . ايشته كنجلك روحنك دها ايلرى چاغلرده بر حيات قالايله . جكنى كوسترن ايلك واقعه . بوته يورسه ايشته بر واقعه دها . واقعا بر آرز ضعيف اما ، پسيقولوجيك نقطه نظرندن عيى درجه ده معيندار : قادنلر شوخ كورونمك حرصيله جوق كنج بر چاغه عائد روح شائلى پك اعلا محافظه ايده بيلورلر . بونلر ممكن اولقدن صوكرا دها امثالى نهيه ممكن اولماسين ؟ بر درجه يه قادار مبالغه ايدلكلر برابر ديمشدر كه : « جوجوقلفنى تماماً غائب ايتمه ين يكانه حيوان ، انساندر » . فى الواقع چاغلرك تبدلارينه رغماً هر چاغك تلمنده كچمش چاغلردن ، ولو كه غير مشعور ديه جك قادار مبهم و ضعيف اولسون ، برشى دائماً قاليور . بز بونى ماضيمزك برنوع داء الصلصه سى كى حس ايتيورز . روحزده هان غير مشعور بر صورتده صاقلاديمز بو اوافجق اميدلعه سنك رقيق داء الصلصه سى ادعا ايتديكمز غايه يه وارمق ايجون كوزل بر قوت اولاييلر . كنجلكك بعض شائلكك پس زنده بر حالده قالايمسى بالنظريه ممكن اولقدن صوكرا بونك عملى بر حقيقت اولماسنك چاره لرني درشونمك قاليور .

عملى چاره لر

هرشيدن اول يايلاه جق ايلك تدبير ، كنجلك روحنك تظاهرايتديكى زمانلرده اونك مثبت خصيصه لرني ممكن اولدينى نسبتده تحقق ايتديرمك اولمايدر . بونلر نه قادار كنيش ودرين اهتزازلرله تحقق ايدرسه بوتون حيات ايجون اونستنده عالجىجاب ودواملى ايزلر برافق احمالى واردر .

يالكز بوقادارى كفايت ايتز . كنجلكده كنديه قارشى شعورلى قيامق لازمدر . يوقسه بوتون او كوزل و يوكسك هيجانلر ، ذهنى هيچ بر خاطره برافه دن ، اوچوب كيدرلر . بونلر اوليه انجه الهاملره بكمزدر كه شعور لسانيله افاده وتثيت ايدله دكلرى تقدريده بر دها خاطر لاعمه لرى امكانسز اولور . فى الحقيقه روحى تكاملده شعورك تشكىل و تربيه سته خدمت ايتمه دن غائب اولوب كيدن قيمتلى وار . بونك ايجون كنجلكك حمله وحدسلردن بالذات كنديليرنى شعور لانديرمق لازمدر . آنجق بوسايه ده كنجلكه كندى قيمتلى مجوه لرني ايجنده صاقلايه جق منطق برمحفظه تدارك ايدلش اولور .

برده كمال چاغنده بولونانلرك كوتو بر اعتيادلريله مجادله ايتك لازمكلى كى ده اونوتمه مق لازمدر . بونلر كنجلكك حسى مسئله لر قارشيسنده دويدقلىر غليان وتهالك ايله اكثريا استهزا ايددرلر : « بزده وقتيله سزك كى ايدك . بزده بر زمانلر رويا لرى حقيقت ظنى ايدردك . فقط بونلر چابوق كچدى . قيزمغه نه

ياخود ارڪ خيائى كوستريلىور واجتماعياتك دائما
اهل وعائى مثلثلى تصوير ايديليور . حيات جمعيت
يالكنز بويوله مناسبتلردن ياخود مناسبتسزلكارذن
عبارتى در؟ عالمه مليت عشقيه ، عسكرلك ، قهرمانلىق ،
وظيفه ويا علم ومحبت عشقيه تحدى ايتش نه لر واردر .
اونلر تصحين اولومالى . خصوصيله :

حيت كه عشق وطندر اوكا
بتون عشقلىر پايال اولمالى !

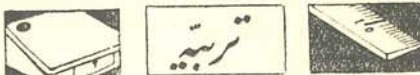
ومثلا يته بريرده ديديكيم كى :

فرياد ايدركن اورتهده بيك تورلو هائله ،
مسموع اولورنى عشق جمال ، عشق عائله ؟

مألنده كى الهاماتك ساحة فعاليت چيقدىني صحنه
تمثيلده كورولمى در . مبالا علويات اولان كنچ نسلمرك
بويوله سانعه لرك تجسيمندن مستفيد ومخطوط اوله جملر يته
قائم ، چونكه تجربهم واردر .

بونكه برابر آوروپا تياترولرنده كى سرجيلر
بزمكيلرله مقايسه ايديله من . اونلر ، اكثري اعتباريله
صحنه دن درس اخلاق آلىق احتياجنندن وارسته
اولدقلىر ايچون محل ادب وحيا تمثيللردن متأراولمازلر ،
كولوب كچرلر . بزهوز بوضعت مسلكنده اوسويه
عرفانه كيرمه دك واورمته غنا واستغنايه ايرمش دكلز .
آوروپاده كى آقوتورلر ابتدا سانلارنى مكملا بيليرلر ،
ادبياتدن آكلارلر . ايجلرنده مؤلفلر ، اديب وشاعرلرده
واردر . بزده ايسه مؤلفلرده ، ممللرده محتاج تشويقدر .
الحاصل بن - آدائاسيون - تياترولرنى بكنيومرم .
مكرمه مؤلف برمولىر ومترجم بر احدوفيق پاشا اوله .
بز خلقمرك ابتدا تنهنه وسكره تنهنه خدمت ايتكى
دوشونلى بز . خلقك يالكنز مذاقته خادم اولقى اخلاقته
هادم اولقدردر .

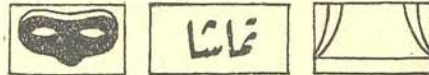
عبدالحميد هادم

كنجلك تشكىلاتى

«تك باشنه برانسان يا اللهدر ، يا شيطان» [۱].
بو سوز «كتاب مقدس» ده كى «واعظ» كدر .
«كتاب مقدس» ك اخلاقى ماهيتى وفلسفى قىقى
نه اولورسه اوسون بو وجيز جمله بويوك بر اجتماعى
حقىقى صوك درجه تكشيف ايدىلش بر شكلده
افاده ايتكده در . بر جمعيت داخنده معين برونفسيونه
صاحب اولارق جمعيتك ديكر اعضاسى ايله برلكده
عنى اماللرله عنى عمللرى ايضا ايدن انسان تك باشنه
بر انسان دكلدر ؛ منسوب اولدىنى جمعيتك انسانيدر .
جمعيتك اماللرندن آبرى امالره صاحب اولان وكندى
عالمنده ياشايان انسان ايسه «تك باشنه» برانساندر .
«تك باشنه» انسان ، اكر جمعيتك حيات تلقىنى تبديل

«Homo solus aut deus, aut daemon» [4]

بزده تماشا

[۱] ويغيز تمثيللره كيريشن انسانلر ايچون اكهمم قوت منبعلرندن
برى مى نايغنده ايريراقش اولان بويوك آداملرك معاوتنه مظهر
اولاندردر . بويوك استاد عبدالحق حامد «ك حيات» ايچون
يازدقلىر ايلك يازى دوج ايلكمه كندىنى قيمتى برمظاهره
مالك عد ايديور .

مجموعه

تماشا حقنده

اى شاعران ! دوشوندور كز خلق عالمى .
اك چوق دوشوندوروش قىلار انسانى تربيه .
كورمكله اكفا نه ديك ؟ همده كوسترك .
افعالكلزه ايله يك اقوالى تقويه .
تياترو صحنه لرى اوآينه لر در كه انسانلره همده ايچ
يوزلرنى كوسترر . تماشا كرلره هيئت اجتماعيه نك
ياخود تمايلات انسانيه نك صور واشكال مختلفه سنى ارايه
ايدن بو مزايى صنعت درجه اولاده بو مظهريت
بواطن ناليله گسب اهميت ايدرلر . بعد عاجز سه بوراده
يالكر دوشونديرجى او بونلرله اكلنديرجى او بونلردن
بحث ايدم . واقعا ارباب تفكر ايچون دوشونمك ده
برا كلتجه در و اونلر دوشونمك ايچون اكله نيرلر .
فقط بن متفكرينى ومتبحرينى استنا ايدرك على العموم
خلق ايچون بوايكى نوع او بوندن هانكيسنك ده
دها فائده لى اوله بيله جكنى وبزده هانكيسنك رغبت
كورمكه ياخود شايان رغبت كوسترلكده اولدغى
افاده ايتك ايستيورم و ، - ارضيلر - ائرنده سولتديكم
قنبورله برابر

دارالبدايك كى سراپا مفرحات !

ديورم وصوكره تكرار ايدييورم :

اسلوب اعحميده فرنكاته توركچلر ،

بوينوزلو زوجلر ايله آلفته زوجلر !

حتى كچن كون غزته لرله نشر اولونان بر صحنه
رسمنده بوقيلدن بر - عثيل - بولونيوردى : برزوك
متره سنى زوج سه سنه تقديم ايتدىكى كوروليوردى !
واقعا اكلنجه ، فقط محل حيا .

كرچه تياترو صحنه لرنده بوكا مائل پرده لر ياخود
پرده برونقلىر كوستريلر وصوكنده تاديا جزالر
وبريلر . مؤلفك غايه سى ده بوضوتله سامعين وحضاره
عبرت برمك اوله بيلير . لكن حماسى اثرلر ، وطنپورانه
صحنه لر وبرجوق مكارم ومعالى تصويرلرى طورركن
اونلرى براقوبده بويوله ايكرنج منظره لرى اجابدن
اقتباس ايله مى قيافته صوقيه نه دن ضرورت حاصل
اولسون ديورم . فضاحتى تشهير ايله مجازاتى تبين
ايتكندنسه فضيلى تصوير ايله مكافآتى تعيين ايتك
اولا دكلدى ؟

دقت ايتدم ، برزمانديرى صحنه لرمزده هپ قادين
عشق ياخود ارڪك محبى ، هپ قادين صداقتسزلكى

اورتا زمان جمعيتك اك اهميتلى مؤسسه لرندن
برى ده «معيد» دى . مختلف عرقلره منسوب جمعيتلر
معين معبدلرك اطرافته طويلانمشلردى . كنديلرنى
«ملت» ده كيل «امت» عائلده حس ايدييورلردى .
معبدلرك اورتا زمانده تمثيل ايتدكلرى ذهنيته ؛
«مليت فكرى» نه قطعاً مساعد اولمايان بر ذهنيته در .
بز ، اورتا زمانك صوكلرينه دوغرو كورويوروكه :
معبدك «امت» تلقىسى خصوصنده كى صلاحيتى
صارصليور . بوضارصينتى حصوله كتيهره عامللردن
برى ده «ميسيتك» جرياندردر . بز شيمدى يكي برمسأله
ايله قارشى قارشيه قاليورز : ميسيتك جريان ناصل
دوغدى ؟ بوجريانك مليت فكرينك انكشافنه مساعد
اولان اجتماعى نتيجه لرى نه ايدى ؟ بوموضوع ده مليت
فكرينك آكلشيلماسى ايچين بويوك براهيتى حائزدر .
اورتا زمانده فردى صلاحيتلر يوقدر . بوتون
صلاحيتى تمثيل ايدن مؤسسه معبددر . دها قصه
بر تعبيله اورتا زمان كولتورينك (حرث) مركز
نقطه سى معبددر . فلسفه بيله ، اورتا زمانك مشهور
تعبيريله ، «آكسياتك خدمتجيسى» در . فاقاط دها
صوكرا «ميسيتك» جريانه سرتلكنى قاب ايدن
معبد صلاحيتك خارچنده يكي صلاحيتلرك دوغدوغنه
شاهد اولوبورز : غاليله ، جيوردا نوبرونو ، الخ ..
بز ، اورتا زمان مفهومندن ، بر چوق مورخلرك
قبول ايتدكلرندن باشقا بر شى آكلوبورز . اونك
ايچين يكي جمعيتك مثبت بر صورتده تأسيسنه قادر
دوام ايدن دورى اورتا زمان تاثيرلر يته تابع بر
دور تاقى ايتك دها زياده منطقيدر . معبد خارچنده
تشكل ايدن يكي صلاحيتلرك فرد و حقوق تلقىسى
خصوصنده چوق بويوك بر تاثيرى اولشدردر . فاقاط
بوتون بو صلاحيتلر ، مثبت علملرك ايلك دورى
ايضاح ايدن سيالردر . احواله مثبت علملر ؛
مليت فكرينه مساعد محيطك دوغماسنه نه صورتله
ياردم ايتملردر ؟

اورتا زمان جمعيتك روحنى اساسلى صورتهده
ده كيشديره عامللردن برى ده يونان و روما أسكى
زمانه عائد اثرلردر . كورولوبوروكه : مليتجلك
فكرينك انكشافنى تأمين ايدن محيطك تدقيق وتحليل
ايديله جك چوق كنش پروليه ملرى واردر و بز ،
مليتجلك «واقعه» سنى مناقشه ايدركن اورتا زمان
آديباتك عمومى قاراقته رى ده كوزا كنده بولونديورمى
مجبورينده يز . چونكه : مليتجلك تلقىسى ، دولت
تلقىسى ، حقوق تلقىسى ، خلاصه عمومى تلقى اعتباريله
چوق باشقا ، چوق يكي بر وضعيتدر . بز ، بوتون
بو انكشافك مختلف صفحه لرنى مختلف مقاله لرده
تعقيب ايتديه چالشاچمز .

م . نرمى

